

Pääkirjoitus

Digitalisaatio tulee, oletko valmis?

Tätä pääkirjoitusta kirjoittaessamme on tammikuu ja Hoitotiede lehden toimitus on ollut vuoden hoitotieteen ja terveyshallintotieteen tutkimusyksikössä Oulussa. Oulussa, missä tällä hetkellä maa on vihreä, sataa vettä ja on +5 astetta lämmintä kun pitäisi olla lähes metrin luminetokset ja kova pakkaneen - maailma muuttuu! Se ei ole vain Oulun sää mikä muuttuu vaan toimintaympäristömme kaikkialla muuttuu monella tavalla. Yksi iso muutos, joka vaikuttaa kaikkien meidän arkeen on digitaalisiaatio, jolla tarkoitamme tässä kaikkia teknologiaa. Uskomme, että jokaisen Hoitotiede lehden lukijan arjessa on asioita, jotka muuttuvat digitaalisiaation myötä.

Viime vuonna THL julkaisi suositukset terveydenhuollon digitaalisiaation hallintaan. Suosituksissa esitetään keinoja siihen, miten organisaatiot saavat digitaalisiaation parhaat mahdolliset hyödyt. Keskeistä suositusten laadinnassa oli myös se, miten henkilöstön näkemykset huomioidaan digitaalisiaatiota kehitettäessä ja käyttöön otettaessa. Suosituksissa on nostettu esille muun muassa se, että teknologia on helppokäyttöistä, henkilöstö koulutetaan sitä käyttämään ja tarvittava käyttötuki on järjestetty. Tärkeää on myös se, miten toimivat tietojärjestelmät edistävät työhyvinvointia ja päinvastoin tietoisuus siitä, miten toimimattomat tietojärjestelmät stressaavat terveysalan ammattilaisia. Suositukset ovat hyvät ja tarpeelliset. Kun tarkastellaan asiaa terveydenhuollon asiakkaiden näkökulmasta, niin heidänkin palvelujen digitalisaatiolle pitäisi olla suositukset. Tosin heille sopii hyvin samat suositukset kuin terveydenhuollon ammattilaisille, mutta miten huolehditaan esimerkiksi asiakkaiden koulutuksesta, jotta he osaavat

käyttää digitaalisia palveluja. Paljon palveluja käyttävä oppii hallitsemaan järjestelmät, mutta entä ne, jotka tarvitsevat niitä vain harvoin. Virtuaalisairaalassa kehitetään erilaisia digitaalisia hoitopolkuja. Mikä on erinomainen idea, mutta miten paljon niiden kehittämisessä on mukana terveydenhuollon asiakkaat. Ohjataanko kaikki digipoluille vai ne, jotka haluavat käyttää digitaalisia palveluja. Mikä on eettisesti hyvä ratkaisu? Katoaako asiakkaiden hoidossa ihminen – ihmiselle elementti ja muuttuuko se ihminen – digitalisaatio elementiksi? Muuttaako palvelujen siirtyminen digitaalisiin järjestelmiin asiakas vs. terveydenhuollon ammattilainen suhdetta, jos se muuttaa niin miten. Muuttuuko potilas- ja ihmiskäsitys. Mitä me haluamme – mitä me tavoittelemme ja mikä on realistista digitalisaation määrittäessä terveydenhuollonpalveluja?

Terveydenhuollon lisäksi digitalisaatiota hyödynnetään myös kaikkialla koulutuksessa. Yhtäältä se tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia, mutta toisaalta yhteisöllisyyden ja reflektoinnin mahdollisuudet kaventuvat. Mitä kaikkea digitaalisessa ympäristössä voi oppia ja mitä ei? Miten siellä opitaan erilaisia ammattitaitoon liittyviä asioita vai opitaanko niitä digitaalisesti? Voisimme jatkaa pohdintaa - voiko tieteellistä argumentointia oppia ilman kasvokkain tapahtuvaa tieteellistä keskustelua. Miten erilaisilla pedagogisilla ratkaisuilla voidaan vaikuttaa oppimiseen. Digitaalisiaatio on muuttanut opiskelun entistä enemmän itsenäiseksi opiskeluksi, mutta miten pitkälle tämä voi olla ja on järkevää kehityssuunta. Koulutuksen näkökulmasta voi kysyä samat kysymykset kuin asiakkaan ja terveydenhuollon ammattilaisen suhteesta – miten se muuttuu.

Digitalisaatio muuttaa myös tutkijan arkea. Erilaista tietoa niin tieteellistä kuin ei tieteellistä on saatavilla valtavat määrät. Tietokannat mahdollistavat monipuolisen tutkimustiedon ja muunkin tiedon hakemisen nopeasti ja tehokkaasti. Näin tutkijan ja tutkimuksen näkökulmasta digitalisaatio on avannut valtavat mahdollisuudet niin tiedon hakemiselle kuin sen analysoimiselle ja käyttämiselle. Kaiken tämän tutkija voi tehdä yksin omalla teknisellä laiteellaan. Miten hän integroituu tiedeyhteisöön?

Tämän vuoden syys-lokakuun vaihteessa järjestetään hoitotieteiden tutkimusseuran konferenssi Itä-Suomen yliopistossa, Kuopiossa. Konferenssi on tieteentekijöiden, hoitotieteen opettajien ja opiskelijoiden ja kaikkien muiden aiheesta kiinnostuneiden terveysalan ammattilaisten yhteinen tapahtuma, joka tuo mukavan lisäpiristyksen syksyiseen arkeen. Konferenssi on ainutlaatuisen tilaisuus kuulla suomalaisesta hoitotieteen tutkimusta ja verkostoitua.

Helvi Kyngäs
Päätoimittaja

Pirjo Kaakinen
Toimitussihteeri